

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 7 juni 2016

423/2016

Lag om laddare

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om laddares rättigheter och skyldigheter, förutsättningarna för att bevilja, förnya och återkalla kompetensbrev för laddare och kompetensbrevets giltighetstid. I lagen finns dessutom bestämmelser om ett register över kompetensbrev för laddare och om utlämnande av uppgifter ur registret.

Denna lag tillämpas inte på tjänsteuppdrag inom polisen eller räddningsverket. Lagen tillämpas inte heller på militära övningar och militär utbildning enligt utbildningsprogram som antecknats i tjänstgöringsprogrammet eller annars bestäms särskilt eller på arbete i omedelbar anslutning därtill som anställda hos försvarsmakten eller gränsbevakningsväsendet, värnpliktiga och personer som fullgör frivillig militärtjänst för kvinnor utför på order av eller i tjänstgöring vid försvarsmakten eller gränsbevakningsväsendet, när det huvudsakliga syftet är att träna de särskilda färdigheter som behövs inom militär verksamhet.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *laddare* en person som har giltigt kompetensbrev för laddare och som utför sprängningsarbete,
- 2) *sprängningsarbete* arbete som omfattar hantering, användning och förvaring av explosiva varor eller upprättande av tändsystem,
- 3) *brytningsarbete* lösgörande av berg eller mineraler och arbete som anknyter till detta,
- 4) *laddningsarbete* placering av explosiva varor i sprängningsobjektet,
- 5) *arbete ovan jord* sprängnings- och brytningsarbete som utförs ovanför markytan.

3 §

Rätt att utföra sprängningsarbete

Sprängningsarbete får utföras av den som innehar ett sådant giltigt kompetensbrev för laddare som finns infört i registret över kompetensbrev för laddare. Explosiva varor får, på det sätt som bestäms särskilt, hanteras och användas också av andra personer som uppnått myndighetsåldern och som står under direkt överinseende av en laddare.

Vid behov får explosiva varor, på det sätt som bestäms särskilt, förstöras också av andra personer än de som avses i 1 mom.

4 §

Kompetensbrev för laddare

Kompetensbrev för laddare är

- 1) kompetensbrev för laddare med kompetens att avfyra effekter,
- 2) kompetensbrev för yngre laddare,
- 3) kompetensbrev för äldre laddare,
- 4) kompetensbrev för överladdare,
- 5) kompetensbrev för ansvarig sprängarbetsledare.

Kompetensbrev kan beviljas också så att de gäller endast begränsade delområden av sprängningsarbete eller sprängningsarbete endast under specificerade förhållanden. Närmare bestämmelser om vilka dessa delområden av sprängningsarbete och förhållanden vid sprängningsarbete är får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Beviljande av kompetensbrev

Kompetensbrev för laddare beviljas av regionförvaltningsverket.

Kompetensbrev för laddare beviljas en sökande som

- 1) har fyllt 20 år,
- 2) är lämplig med hänsyn till hälsotillståndet,
- 3) har gott anseende,
- 4) har utbildning som ger kompetens, och
- 5) har tillräcklig arbetserfarenhet.

6 §

Påvisande av hälsotillstånd

Att den som ansöker om kompetensbrev är lämplig med hänsyn till hälsotillståndet i enlighet med 5 § 2 mom. 2 punkten påvisas med ett läkarutlåtande som utfärdats för honom eller henne tidigast tre månader innan ansökan ges in.

Regionförvaltningsverket har rätt att få ett läkarutlåtande också vid andra tillfällen än i samband med att ett kompetensbrev beviljas eller förnyas, om det finns skäl att ifrågasätta personens lämplighet som laddare.

7 §

Upptredande som förutsätts av laddare

Den som ansöker om kompetensbrev för laddare uppfyller inte förutsättningen enligt 5 § 2 mom. 3 punkten, om han eller hon på grund av en eller flera gärningar som visar att han eller hon är uppenbart olämplig att arbeta som laddare eller arbeta med eller inneha explosiva varor

- 1) under de senaste tio åren genom en lagakraftvunnen dom har dömts till fängelsestraff på mer än två år,
- 2) under de senaste fem åren genom en lagakraftvunnen dom har dömts till fängelsestraff på högst två år,
- 3) under de senaste tre åren genom en lagakraftvunnen dom har dömts till bötesstraff för deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet enligt 17 kap. 1 a §

i strafflagen (39/1889), för sexualbrott enligt 20 kap. 1, 2, 4, 5, 5 a, 6, 7, 7 a, 8, 8 a—8 c, 9 eller 9 a §, för olaga hot enligt 25 kap. 7 § eller olaga förföljelse enligt 25 kap. 7 a §, för sabotage enligt 34 kap. 1 §, för terroristbrott enligt 34 a kap. 1—4, 4 a—4 c eller 5 §, för skjutvapenbrott enligt 41 kap. 1 §, för brott mot bestämmelserna om explosiva varor enligt 44 kap. 11 §, ovarsam hantering enligt 44 kap. 12 § eller brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen enligt 44 kap. 13 § eller för arbetsbrott enligt 47 kap. 1—3, 3 a, 4—6 eller 6 a § i den lagen,

4) minst tre gånger under de senaste två åren genom en lagakraftvunnen dom har dömts till bötesstraff för misshandel enligt 21 kap. 5 § i strafflagen, för trafikbrott enligt 23 kap. 1—4 § eller för narkotikabrott enligt 50 kap. 1 § i den lagen, eller

5) under de senaste fem åren upprepade gånger har åsidosatt väsentliga krav på säkerheten vid sprängningsarbete.

Den som ansöker om kompetensbrev uppfyller inte, utöver vad som avses i 1 mom., förutsättningen enligt 5 § 2 mom. 3 punkten om den sökande på grund av sitt levnadssätt eller beteende som äventyrar sökandens egen eller andras säkerhet eller på grund av annan tidigare verksamhet ska anses uppenbart olämplig att arbeta som laddare eller arbeta med eller inneha explosiva varor.

8 §

Utbildning som krävs av laddare

För att uppfylla förutsättningen enligt 5 § 2 mom. 4 punkten ska en sökande genomgå grundkursen för laddare och därefter avlägga ett förhör. En förutsättning för förnyande av kompetensbrev är genomgång av en repetitionskurs.

Kursanordnaren ska utse en kursledare för varje grund- och repetitionskurs för laddare. Kursledaren ska i god tid, senast 14 dagar innan kursen inleds, meddela regionförvaltningsverket om kursen. Till anmälan ska fogas det material som regionförvaltningsverket har fastställt. Regionförvaltningsverket eller den som verket förordnar har rätt att delta i kurserna i syfte att styra och övervaka utbildningen.

Regionförvaltningsverket övervakar det förhör som avläggs efter avslutad grundkurs för laddare och förhöret ska ordnas på ett sätt som regionförvaltningsverket har godkänt. En sakkunnig som regionförvaltningsverket har godkänt kan bistå vid förhöret.

I samband med förhöret tas en förhørsavgift och vid behov de övriga kostnader som förhöret ger upphov till ut hos den som deltar i förhöret. Som grund för bestämmande av förhørsavgiften används de kostnader anordnandet av förhöret ger upphov till.

I anslutning till social- och hälsovårdsministeriet finns nämnden för laddarutbildning, som verkar som sakkunnigorgan i frågor som gäller laddarutbildning.

Närmare bestämmelser om innehållet i grund- och repetitionskurser för laddare, nämnden för laddarutbildning, kursledare, anordnande av förhör, sakkunniga och de avgifter som tas ut i samband med förhör får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Arbetserfarenhet som krävs av laddare

För kompetensbrev för laddare med kompetens att avfyra effekter krävs minst sex månaders arbetserfarenhet som laddare med kompetens att avfyra effekter.

För kompetensbrev för yngre laddare krävs minst sex månaders arbetserfarenhet som yngre laddare.

För kompetensbrev för äldre laddare krävs minst 12 månaders erfarenhet av sprängnings- och brytningsarbete. Minst tre månader av arbetserfarenheten ska innefatta sprängningsarbete som förutsätter äldre laddares kompetens.

Kompetensbrev för överladdare kan beviljas en innehavare av kompetensbrev för äldre laddare. För kompetensbrev för överladdare krävs minst 18 månaders erfarenhet av sprängnings- och brytningsarbete som äldre laddare. Minst tre månader av arbetserfarenheten ska innefatta sprängningsarbete som förutsätter överladdares kompetens.

Kompetensbrev för ansvarig sprängarbetsledare kan beviljas en innehavare av kompetensbrev för överladdare. För kompetensbrev för ansvarig sprängarbetsledare krävs minst 24 månaders erfarenhet av sprängnings- och brytningsarbete som förutsätter överladdares kompetens inom ett bebott område. Minst tre månader av arbetserfarenheten ska innefatta sprängnings- och brytningsarbete ovan jord.

Närmare bestämmelser om arbetserfarenhetens omfattning och art får utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Undantag från kraven på utbildning och arbetserfarenhet

Kompetens enligt 5 § 2 mom. 4 punkten har också den som innehar ett enligt lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015) givet beslut om en sådan behörighet för sprängningsarbete som grundar sig på bevis på formella kvalifikationer utfärdade i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Beslutet fattas av regionförvaltningsverket.

Kompetensbrev för äldre laddare kan, trots att sökanden inte har genomgått grundkursen för laddare, beviljas den som har avlagt diplomingenjörs-, ingenjörs- eller teknikerexamen eller någon annan motsvarande examen, som utifrån sin utbildning och yrkesskicklighet har tillräckliga kunskaper för kompetensbrevet och som har avlagt det förhör som krävs för kompetensbrev för äldre laddare. En förutsättning är då dessutom att sökanden har minst 12 månaders praktisk erfarenhet av sprängnings- och brytningsarbete.

Kompetensbrev för överladdare kan beviljas en innehavare av kompetensbrev för äldre laddare. Sökanden ska ha tillräckliga kunskaper enligt 2 mom. och ha avlagt det förhör som krävs för kompetensbrev för överladdare. För kompetensbrev för överladdare krävs dessutom minst 18 månaders mångsidig erfarenhet av sprängnings- och brytningsarbete som äldre laddare.

Kompetensbrev för ansvarig sprängarbetsledare kan beviljas den som har tillräckliga kunskaper enligt 2 mom. och som har genomgått en kurs för ansvarig sprängarbetsledare och avlagt det förhör som krävs för kompetensbrev. För kompetensbrev för ansvarig sprängarbetsledare krävs minst 24 månaders erfarenhet av sprängnings- och brytningsarbete som förutsätter överladdares kompetens inom ett bebott område. Minst sex månader av arbetserfarenheten ska innefatta praktiskt sprängnings- och brytningsarbete ovan jord. Dessutom krävs avklarad kurs för yngre laddare, om personen inte har kompetensbrev för äldre laddare eller överladdare.

11 §

Ansökan om kompetensbrev

Kompetensbrev för laddare söks hos regionförvaltningsverket. Till ansökan ska fogas de utredningar som behövs för att visa att förutsättningarna för beviljande av kompetensbrev uppfylls.

Närmare bestämmelser om de utredningar som ska fogas till ansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Säkerhetsutredning

Innan regionförvaltningsverket, som utfärdar kompetensbrev för laddare, utfärdar ett kompetensbrev ska det inhämta en begränsad säkerhetsutredning av person enligt säkerhetsutredningslagen (726/2014) om den som ansökt om kompetensbrev, om inte sökanden visar upp ett intyg över säkerhetsutredning som utfärdats i enlighet med den lagen.

13 §

Kompetensbrevets giltighet

Kompetensbrev för laddare beviljas för högst fem år i sänder. Kompetensbrevet är giltigt i hela landet. Kompetensbrevets giltighet upphör när laddaren fyller 68 år.

14 §

Förnyande av kompetensbrev

Giltighetstiden för ett kompetensbrev för laddare kan på en ansökan som lämnats in under dess giltighetstid förlängas med fem år. En förutsättning för förlängande av giltighetstiden är att sökanden har genomgått en repetitionskurs enligt 8 § 1 mom.

Om en ansökan som gäller förlängande av giltighetstiden för ett kompetensbrev har anhängiggjorts före kompetensbrevets sista giltighetsdag, får innehavaren fortsätta sin verksamhet utifrån det tidigare kompetensbrevet tills ärendet är avgjort. Sökanden ska trots det delta i en repetitionskurs medan kompetensbrevet fortfarande är giltigt.

Om den repetitionskurs som utgör en förutsättning för förlängande av giltigheten för ett kompetensbrev ställs in av skäl som är oberoende av sökanden, har sökanden rätt att av grundad anledning få giltighetstiden för kompetensbrevet förlängd med högst sex månader från det att kompetensbrevets giltighet upphört. Förlängd giltighetstid söks hos regionförvaltningsverket.

Den som inte har förnyat sitt kompetensbrev under dess giltighetstid eller under den förlängda giltighetstiden, kan beviljas ett nytt kompetensbrev genom att visa upp ett intyg över genomgången repetitionskurs och avlagt förhör för laddare.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid förnyande av kompetensbrev får utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §

Återkallande av kompetensbrev

Regionförvaltningsverket ska återkalla ett kompetensbrev för laddare, om

- 1) innehavaren av kompetensbrevet själv begär det, eller
- 2) felaktiga uppgifter har lämnats i ansökan och uppgifterna väsentligt har påverkat beviljandet av kompetensbrevet.

Regionförvaltningsverket kan återkalla ett kompetensbrev för laddare, om

- 1) laddaren inte längre uppfyller förutsättningarna för beviljande enligt 5—7 § på grund av väsentligt förändrade omständigheter, eller
- 2) laddaren på ett väsentligt sätt har brutit mot denna lag, arbetarskyddslagen (738/2002) eller de bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av dem i sådan verksamhet som förutsätter kompetensbrev.

Om de brister eller försummelser som avses i 2 mom. kan rättas till, ska regionförvaltningsverket för innehavaren av kompetensbrevet sätta ut en frist inom vilken bristen eller försummelsen ska avhjälpas. Regionförvaltningsverket kan återkalla giltigheten för kom-

petensbrevet, om innehavaren inte har rättat till bristen eller försummelsen inom den utsatta tiden.

Giltigheten för ett kompetensbrev återkallas för högst 12 månader eller tills vidare. Innehavaren ska omedelbart överlåta kompetensbrevet till regionförvaltningsverket.

Regionförvaltningsverket kan i sitt beslut bestämma att beslutet om återkallande ska iakttas trots att ändring sökts.

Regionförvaltningsverket återlämnar kompetensbrevet till dess innehavare på ansökan efter det att den tid som utsatts i beslutet har löpt ut. Kompetensbrev vars giltighet har återkallats tills vidare söks på det sätt som föreskrivs i 11 §.

16 §

Temporärt återkallande av kompetensbrev

I brådskande fall kan regionförvaltningsverket temporärt återkalla giltigheten för ett kompetensbrev för laddare, om det till verkets kännedom kommit sådana väsentliga omständigheter som kan leda till återkallande av giltigheten för kompetensbrevet.

Om den möjlighet att bli hörd som ges kompetensbrevets innehavare skulle äventyra arbetarskyddet i sprängningsarbetet eller den allmänna säkerheten, kan regionförvaltningsverket låta bli att höra innehavaren. Ett temporärt återkallande av giltigheten för ett kompetensbrev meddelas för högst tre månader. Regionförvaltningsverket kan bestämma att ett beslut om temporärt återkallande ska iakttas trots att ändring sökts.

Innehavaren ska omedelbart till regionförvaltningsverket överlåta ett kompetensbrev vars giltighet har återkallats temporärt.

17 §

Anmärkning

Regionförvaltningsverket ska i stället för att återkalla eller temporärt återkalla giltigheten för ett kompetensbrev meddela innehavaren en anmärkning, om det med hänsyn till omständigheterna vore oskäligt att återkalla eller temporärt återkalla giltigheten för kompetensbrevet.

18 §

Anmälningsskyldighet för innehavare av kompetensbrev

En innehavare av kompetensbrev för laddare ska utan dröjsmål meddela regionförvaltningsverket sådana förändringar i lämpligheten med hänsyn till hälsotillståndet som hindrar honom eller henne från att arbeta som laddare.

19 §

Arbetsgivares rätt att göra anmälan

Arbetsgivaren för en innehavare av kompetensbrev för laddare har rätt att informera regionförvaltningsverket om sådana omständigheter som kan påverka kompetensbrevets giltighet och som kommit till arbetsgivarens kännedom. Informationen ska lämnas skriftligen.

20 §

Polisens anmälningsskyldighet

Polisen ska utan dröjsmål informera regionförvaltningsverket om sådana väsentliga omständigheter som kan påverka giltigheten för ett kompetensbrev för laddare och som kommit till dess kännedom.

21 §

Rätt för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården att göra anmälan

Trots bestämmelserna om sekretess har läkare och andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården rätt att göra en anmälan hos regionförvaltningsverket, om han eller hon av grundad anledning utifrån en persons patientuppgifter och efter att ha träffat personen anser att denne på basis av sitt hälsotillstånd eller uppträdande är olämplig att arbeta som laddare.

Närmare bestämmelser om anmälningsförfarandet och innehållet i anmälan samt om den personal vid regionförvaltningsverket som har rätt att behandla anmälningarna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

22 §

Registret över kompetensbrev för laddare

Regionförvaltningsverket för ett register över kompetensbrev för laddare för att främja arbetarskyddet och utöva lämplig tillsyn. I registret införs

- 1) namn och identifikationsuppgifter för kompetensbrevets innehavare,
 - 2) omfattningen av de rättigheter som framgår av kompetensbrevet och kompetensbrevets giltighetstid,
 - 3) uppgifter om innehavarens hälsotillstånd,
 - 4) uppgifter om innehavarens utbildning, avlagt förhör och arbetserfarenhet,
 - 5) uppgift om återkallande av giltigheten för ett kompetensbrev,
 - 6) uppgift om temporärt återkallande av giltigheten för ett kompetensbrev,
 - 7) uppgift om en anmärkning som regionförvaltningsverket meddelat med stöd av 17 §.
- Uppgifterna i registret bevaras i fem år efter det att kompetensbrevet upphört att gälla.

23 §

Utlämnande av uppgifter, behandling av personuppgifter och den registrerades rättigheter

Regionförvaltningsverket kan trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter enligt 22 § till andra myndigheter för utförande av deras lagstadgade uppgifter samt till myndigheter i en medlemsstat i Europeiska unionen eller en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet för skötseln av uppgifter som gäller beviljande och kontroll av kompetensbrev. Uppgifterna får lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning eller på något annat elektroniskt sätt.

Bestämmelser om offentligheten för de uppgifter som införts i registret och om utlämnande av uppgifter finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Bestämmelser om behandlingen av personuppgifter och om den registrerades rättigheter finns i personuppgiftslagen (523/1999).

24 §

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut om underkännande i ett förhör för laddare får begäras på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003).

Beslut med anledning av en begäran om omprövning och andra beslut som meddelats av regionförvaltningsverket får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som gäller återkallande eller temporärt återkallande av eller anmärkning i fråga om kompetensbrev får överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Andra beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

25 §

Straffbestämmelse

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet utför sprängningsarbete utan att ha rätt till det enligt 3 § 1 mom. ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *laddarförseelse* dömas till böter.

26 §

Dispens

Regionförvaltningsverket kan av särskilda skäl i enskilda fall bevilja den som fyllt 68 år rätt att arbeta som laddare. Dessutom kan regionförvaltningsverket av särskilda skäl i enskilda fall bevilja den som förvärvat laddares kompetens i utlandet att arbeta som laddare, även om denne inte innehar ett beslut enligt 10 § 1 mom.

27 §

Medförande av kompetensbrev och skyldighet att visa upp det

Den som innehar ett kompetensbrev ska medföra det när han eller hon utför sprängningsarbete.

28 §

Tillsyn

Regionförvaltningsverket utövar tillsyn över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas, i enlighet med lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006).

29 §

Formulär för kompetensbrev

Regionförvaltningsverket fastställer formulär för kompetensbrev för laddare.

423/2016

30 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 september 2016.

Genom denna lag upphävs lagen om laddare (219/2000).

En person som hade kompetensbrev för laddare när denna lag trädde i kraft får fortsätta utföra sprängningsarbete i enlighet med kompetensbrevet så länge det är i kraft, dock högst fem år efter det att lagen trädde i kraft.

Närmare bestämmelser om hur den kompetens som gällde när denna lag trädde i kraft omvandlas till kompetens enligt denna lag får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 3 juni 2016

Republikens President

Sauli Niinistö

Social- och hälsovårdsminister Hanna Mäntylä